

Φρουροί μέχρι το τέλος... (Γιάννης Νάκος)

Date : Σεπτεμβρίου 10, 2009

Συνέντευξη του π. Στεβάν Μάρκοβιτς, ιερέα της ενορίας του Κόσοβο Πόλιε

Ο π. Στεβάν Μάρκοβιτς είναι ο ιερέας της ενορίας του Κόσοβο Πολιέ, της περιοχής όπου το 1389 έγινε η περίφημη μάχη του Κοσσυφοπεδίου, όπου οι Σέρβοι έπεσαν μέχρι ενός προσπαθώντας να ανακόψουν την οθωμανική πλημμυρίδα. Η επική μάχη έμεινε ανεξίτηλη στο θυμικό του σερβικού λαού και σύμφωνα με την παράδοσή του, «η καρδιά των Σέρβων κτυπά εκεί στο Κόσοβο Πόλιε» που σήμερα, στο ανεξάρτητο πια Κόσοβο, δεν αποτελεί παρά έναν από τους 23 θύλακες στους οποίους ζουν οι εναπομείναντες Σέρβοι.

Ερ.: Πάτερ Στεβάν, τί κάνει το Κοσσυφοπέδιο και ειδικά την περιοχή του Κόσοβο Πόλιε τόσο ξεχωριστή για τους Σέρβους;

Απ.: Είναι τόποι ιστορικοί, ιεροί για τον λαό και την Εκκλησία μας. Εδώ, πριν από τη μάχη του 1389 εναντίον των Τούρκων, ο τσάρος Λάζαρος συνεκάλεσε το τελευταίο στρατιωτικό συμβούλιό του. Η παράδοση μας λέει πως εδώ ο τσάρος, μαζί με τους ευγενείς και τους στρατιώτες του, είχαν το τελευταίο δείπνο τους. Εδώ οι Σέρβοι πολεμιστές κοινώνησαν για τελευταία φορά πριν από τη μάχη.

Εδώ έγιναν μάρτυρες της Ορθοδοξίας προστατεύοντας την πίστη, τον λαό τους, αλλά και την Ευρώπη από τους Τούρκους. Τα οστά τους βρίσκονται εδώ, στην εκκλησία που έκτισε η χήρα του τσάρου, στο Μπάμπι Μοστ. Τα γύρω χωριά φέρουν τα ονόματα των ηρώων που μαρτύρησαν τότε: Μίλος Όμπιλιτς, αυτός που σκότωσε τον σουλτάνο, Λαζάρεβο από τον τσάρο, Όρλοβιτς από τον ήρωα Πάβλε Όρλοβιτς.

Οι Αλβανοί προσπαθούν να κάνουν αυτό που δεν έκαναν ούτε οι Τούρκοι: να σβήσουν κάθε ίχνος σερβικής παρουσίας, αλλάζοντας ακόμη και τα ονόματα των τοπωνυμίων. Γι' αυτό προσπαθούμε να μείνουμε εδώ, να φυλάξουμε τα οστά των μαρτύρων της πίστης του λαού μας.

Ερ.: Δηλαδή, οι βιαιοπραγίες δεν έχουν σταματήσει από τότε που ήλθαν οι νατοϊκές δυνάμεις;

Απ.: Μετά τις επιδρομές των Αλβανών το 1998-99 και τη λήξη του πολέμου, είχαμε κάποια ηρεμία. Τον Μάρτιο του 2004 προσπάθησαν ξανά να καταστρέψουν τις εκκλησίες και τα κοιμητήριά μας. Κατέστρεψαν πολλούς τάφους και το 2006 βεβήλωσαν την εκκλησία.

Κάθε μήνα βρίσκουμε σπασμένους σταυρούς τάφων. Κάποιες φορές καταφέρνουν να πλησιάσουν τις εκκλησίες και να τους προκαλέσουν καταστροφές ή να σπάσουν εικόνες, όπως φέτος στο Γιούγκοβιτς. Ορισμένες φορές ανατινάζουν με εκρηκτικά

τις εκκλησίες, όπως στη Μπούτριτσα. Μαζί με τα μνημεία, υποφέρουν και οι άνθρωποι.

Τον περασμένο μήνα, ένας ενορίτης μου δολοφονήθηκε με μαχαίρι στο Μπάμπι Μοστ από σεσημασμένο Αλβανό κακοποιό, ενώ οι υπόλοιποι υφίστανται πιέσεις να πουλήσουν τα σπίτια τους και να φύγουν.

Ερ.: Πόσοι Σέρβοι έχουν μείνει στην ενορία σας, στο Κόσοβο Πόλιε;

Απ.: Πριν από τον πόλεμο, στα χωριά μας υπήρχε σερβική πλειοψηφία έως και 95% όπως στο Όμπιλιτς. Τώρα στο ίδιο χωριό έχουν μείνει 30 οικογένειες, που ζουν στο σχολείο φρουρούμενες από την KFOR και άλλες δύο οικογένειες σε δύο επίσης φρουρούμενα κτήρια. Μόλις 17 Σέρβοι και Τσιγγάνοι μαθητές έχουν μείνει στο χωριό, μόλις το 1/10 του πριν τον πόλεμο.

Τα ίδια συμβαίνουν και στη Βόντιτσα, στο Γιάννινα Βόντα, στο Γιούγκοβιτς, στο Λέμπανε και στην Ανω και Κάτω Μπέρνιτσα. Πριν από τον πόλεμο, υπήρχαν στα μέρη αυτά πέντε ενορίες και ιερείς, τώρα έμεινε μόνο μία που την υπηρετώ εγώ, λιγότερο από χίλιες ψυχές σε τόσα χωριά.

Ερ.: Ποιές είναι οι κύριες ασχολίες των κατοίκων του Κόσοβο Πόλιε;

Απ.: Ζουν από τη γεωργία, αλλά δύσκολα, επειδή όσοι εργάζονται στα κτήματα δέχονται επιθέσεις από τους Αλβανούς. Οι υπόλοιποι είναι άνεργοι και ζουν με επιδόματα από το Βελιγράδι, καθώς μετά τον πόλεμο έκλεισαν όλα τα εργοστάσια της περιοχής.

Ερ.: Υπάρχει ξένη βοήθεια και αν ναι, με ποια μορφή; Επαρκεί;

Απ.: Η Ε.Ε. παρέχει οικονομική βοήθεια σε όσους πρόσφυγες θέλουν να επιστρέψουν. Έχτισαν τα σπίτια τους, αλλά οι περισσότεροι δεν γύρισαν επειδή όσοι το έκαναν, δέχονται πιέσεις από τους Αλβανούς να τα πουλήσουν.

Ερ.: Υπό ποιές προϋποθέσεις πιστεύετε πως θα επέστρεφαν οι 250.000 Σέρβοι που έφυγαν από το Κόσοβο με τη λήξη του πολέμου;

Απ.: Δουλειά, ασφάλεια και ελευθερία κινήσεων. Αυτά τα τρία που στερούμαστε σήμερα. Διαφορετικά, κανείς Σέρβος δεν θα έφευγε.

Ερ.: Η KFOR δεν παρέχει επαρκή ασφάλεια;

Απ.: Όχι.

Ερ.: Υπήρξε κάποια αλλαγή από τις 17 Φεβρουαρίου, οπότε οι Κοσοβάροι

κήρυξαν την ανεξαρτησία τους;

Απ.: Έχουν μειωθεί κάπως τα προβλήματα που προκαλούσαν, απλώς επειδή έχουν επιτύχει αυτό που ήθελαν.

Ερ.: Τελικά, βλέπετε να υπάρχει μέλλον για τους Σέρβους σε ένα ανεξάρτητο Κόσοβο;

Απ.: Το Κόσοβο ανήκει στον σερβικό λαό και δεν θα δεχθούμε να χαθεί σερβική γη. Οι Σέρβοι έχουν ξαναπεράσει δυσκολίες και ελπίζουμε πως ο Θεός θα μας φυλάξει και από αυτές που ζούμε τώρα. Ό,τι ήταν των Σέρβων και της Εκκλησίας τους και άδικα τα πήραν, θα τα πάρουμε ξανά. Μέχρι τότε εμείς εδώ στο Κόσοβο Πόλιε θα μένουμε να φρουρούμε τον τόπο όπου μαρτύρησαν οι ήρωες του λαού και της Πίστης μας. Δεν θα αφήσουμε τα οστά τους στα χέρια των Αλβανών.

(Η συνέντευξη προοριζόταν για την εφημερίδα «Ελεύθερος Τύπος» όπου εργαζόταν ο συγγραφέας του και δεν δημοσιεύτηκε ποτέ, μετά από άνωθεν εντολές. Έτσι μετά από επιθυμία του συγγραφέα δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στη «Ρήξη» αρ. φ. 54, 4/7/2009)